GEMEENTE
Stadskanaal

OPINIEREND

Raadscommissie : 17 maart 2025

Voorstelnummer : Z-19-060547/D/25/356140

Onderwerp : **Raadsvoorstel opiniërende behandeling concept ontwerp Omgevingsvisie**

Stadskanaal, 13 februari 2025

Bespreekpunten
Ter opiniëring te behandelen het concept ontwerp Omgevingsvisie Gemeente Stadskanaal aan de hand van de in de Omgevingsvisie opgenomen beleidskeuzes.

Aan de raad

Inleiding
Samenvatting voorstel
De Omgevingswet geeft in artikel 3.1 lid 1 de verplichting aan de gemeente om een Omgevingsvisie vast te stellen. Dit moet voor 2027 gebeurd zijn. Met het zicht op het in werking treden van de Omgevingswet heeft uw gemeenteraad in 2018 prioriteit gegeven aan het opstellen van een Omgevingsvisie. Tussen 2018 en 2024 zijn conform het plan van aanpak de fasen van informatieverzameling en opstellen concept ontwerp Omgevingsvisie uitgevoerd en onlangs afgerond. Het nu voorliggende concept ontwerp Omgevingsvisie gemeente Stadskanaal bieden wij ter opiniërende behandeling aan uw raadscommissie aan.

Aanleiding Omgevingsvisie
Als gemeente werken we sinds de bestuursopdracht van de raad uit 2018 aan de Omgevingsvisie gemeente Stadskanaal zoals de Omgevingswet die verplicht stelt. Dit is de opvolger van de huidige structuurvisie gemeente Stadskanaal uit 1998 loopt. In de visie beschrijven we op hoofdlijnen de richting waarin de gemeente Stadskanaal zich tot 2040 ontwikkelt. Het is een visie gericht op meer dan alleen het ruimtelijke spoor, ook andere aspecten van de hele fysieke leefomgeving, zoals gezondheid en welzijn, worden hierin behandeld. De visie beschrijft de aanleiding, de huidige situatie en kernkwaliteiten die de basis vormen waarop de visie verder is uitgewerkt, maar ook het doorlopen participatieproces, de opgaven en de visie op de toekomst met de onderbouwing van de ruimtelijke keuzes. Het Omgevingseffectrapport (kortgezegd OER) heeft ter onderbouwing en aanscherping gediend van de visie. De visie behandelt de volgende thema's.

1. Leefbaarheid;
2. Gezondheid en milieu;
3. Wonen;
4. Ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving;
5. Bereikbaarheid en mobiliteit;
6. Duurzaamheid en klimaat;
7. Economie, bedrijvigheid en landbouw;
8. Toerisme, recreatie en cultuur

Doel Omgevingsvisie

Doel van de Omgevingsvisie is het vastleggen van het langere termijnbeleid voor de fysieke leefomgeving voor de gemeente Stadskanaal. De ambities uit de Omgevingsvisie werken door in de andere kerninstrumenten van de gemeente: het programma, het omgevingsplan en de omgevingsvergunning. De visie is dus het kader voor het uitwerken van beleid in programma's en wordt juridisch vertaald in het op te stellen omgevingsplan (2.0). Daarmee geeft de visie de kaders voor de toekomstige juridisch regels waar aanvragen omgevingsvergunningen aan getoetst worden. Het is één visie voor de hele gemeente Stadskanaal. De Omgevingsvisie biedt de gemeente Stadskanaal de komende jaren de mogelijkheden en kansen om de strategische opgave te realiseren. De strategische opgave heeft tot doel het vergroten van de brede welvaart in de regio. Vanuit diverse domeinen wordt via Nij Begun, de Sociale en economische agenda, de diverse masterplannen hieraan gewerkt. Concreet betekent dit voor de gemeente Stadskanaal dat de Omgevingsvisie ruimte biedt voor o.a. de aanleg van de Nedersaksenlijn, ontwikkeling MBP terrein/stationslocatie en woningbouw.

Proces Omgevingsvisie tot nu toe

In maart 2019 is een interne omgevings2Daagse voor medewerkers gehouden en is ook een aantal sessies met de gemeenteraad gehouden om van gedachten te wisselen. Het resultaat van deze fase is destijds verwoord in het document 'Zoektocht Omgevingsvisie'. Op 7 oktober 2019 is informeel over dit document gediscussieerd met de gemeenteraad. Dit heeft geleid tot het document 'Verkenning voor een Omgevingsvisie, de regio versterken'. In november 2019 heeft het college ingestemd met de verkenning en is akkoord gegaan met het participatieplan. In december 2019 zijn beide stukken informeel opiniërend besproken in de gemeenteraad. Op 24 februari 2020 zijn de definitieve versies van de stukken vastgesteld in de gemeenteraad. In mei 2022 besluit het college over de aanbestedingsprocedure voor het opstellen van een Omgevingsvisie. In december 2022 stelde het college het plan van aanpak voor de Omgevingsvisie vast. Op 23 mei 2023 stuurt het college de voortgangsrapportage over de Omgevingsvisie naar de gemeenteraad. De voortgangsrapportage bevat een samenvatting van bestaand beleid, de ambities, de uitkomsten van de enquête en de dilemma's. De uitkomsten zijn samengevat en weergegeven in de voortgangsrapportage. In de tweede helft van 2023 zijn bijeenkomsten met externe stakeholders gehouden, ook wel werkateliers genoemd. Hierbij zijn ook raadsleden betrokken geweest. In de informele raadsbijeenkomst van 13 november 2023 is het voorkeurscenario dat volgde uit de sessies besproken en heeft als input gediend voor het opstellen van de Omgevingsvisie zelf. Tot en met december 2024 is het concept van de ontwerp Omgevingsvisie opgesteld. In 2023 en 2024 is ook het Omgevingseffectrapport opgesteld (zie hieronder voor meer informatie over dit rapport). Ook dit onderzoek is samen met diverse adviesorganen opgesteld. De beide documenten zijn op elkaar afgestemd.

Zoals hierboven aangegeven zijn er acht thema's in de visie behandeld. Voor elk thema zijn concrete voorstellen tot beleidskeuzes geformuleerd en aan het college voorgelegd. Een overzicht van deze keuzes is in bijlage I. bij dit voorstel gevoegd. Het concept ontwerp Omgevingsvisie gemeente Stadskanaal is opgenomen in bijlage II. bij dit voorstel. De visie is zowel in woord als in beeld vormgegeven. Door de digitale kaarten is het mogelijk om in te zoomen op afzonderlijk kaartmateriaal.

Omgevingseffectrapport

Omdat een Omgevingsvisie kaderstellend is voor vervolgplannen moet hiervoor de mer-procedure doorlopen worden. Door milieuinformatie volwaardig mee te nemen bij de besluitvorming kunnen negatieve gevolgen voor het milieu voorkomen worden. Deze milieu-informatie wordt gepresenteerd met een milieueffectrapport (MER). Omdat een Omgevingsvisie naast milieu ook ingaat op het sociale en economische domein wordt de MER verbreed uitgevoerd en verwoord in een omgevingseffectrapport (OER). Hierin worden ook sociale, milieu- en economische aspecten meegenomen. Zo wegen we de omgeving op een volwaardige manier mee in de plan- en besluitvorming. De OER is een onderdeel van de Omgevingsvisie en hoeft niet apart als zodanig vastgesteld te worden. De OER is opgenomen in bijlage III. bij dit voorstel.

Er is een foto van de leefomgeving gemaakt die de huidige situatie beschrijft. Vervolgens is een effectbeoordeling van de voorgestane beleidskeuzes gemaakt. Vanwege mogelijk significant nadelige gevolgen voor de natuur is ook een passende beoordeling (PB) uitgevoerd. Deze maakt onderdeel uit van de OER. Uit de PB en het OER blijken dat er geen significant nadelige gevolgen ontstaan, wel zijn aandachtspunten geformuleerd en mogelijkheden op termijn met keuzes de gevolgen te besturen.

Participatie
De Omgevingsvisie is in overeenstemming met de Omgevingswet tot stand gekomen op basis van een brede participatie. Als gemeente zijn we trots op de betrokkenheid van onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden. Zo hebben ongeveer 1.000 inwoners van de gemeente Stadskanaal hun input en visie geleverd via een enquête. Daarnaast zijn er diverse werkateliers geweest met verschillende belanghebbenden en gastlessen aan leerlingen van basisscholen. Ook hebben diverse bestuursorganen en externe adviseurs meegedacht en advies gegeven. Een en ander is in hoofdstuk 9 van de Omgevingsvisie samengevat en het gehele participatieverslag is opgenomen in bijlage I. in de Omgevingsvisie.

Betrokkenheid gemeenteraad
Zoals al is aangegeven is de gemeenteraad tussen 2018 en 2024 meerdere malen betrokken bij het maken van keuzes voor vervolgstappen. In bijlage IV. is een overzicht te zien van de belangrijkste momenten van interactie met de raad tussen 2022 en 2024.

Vervolgprocedure
De volgende stap in de procedure is dat uw raadscommissie het stuk opiniërend behandelt. Per thema kan u reageren op de voorgestelde ruimtelijke beleidskeuzes. Vervolgens nemen wij de uitkomst hiervan mee bij het opstellen van de ontwerp Omgevingsvisie en OER. Vervolgens zullen wij het ontwerp ter inzage leggen. De commissie m.e.r. zal op dat moment om advies over de OER gevraagd worden. Het verdere vervolg is beschreven bij 'aanpak'.

Digitaal opgesteld
De Omgevingsvisie moet op 1 januari 2027 voldoen aan alle juridische eisen die de Omgevingswet hieraan stelt. Het gaat om inhoudelijke en procedurele eisen (art 3.2 en 3.3 Ow) en technische eisen. De technische eisen houden in dat de Omgevingsvisie moet voldoen aan de STOP/TPOD standaard. Op dit moment is dat nog niet het geval en werken we nog met een PDF versie. We werken momenteel aan het omzetten naar de juiste standaard. Uiterlijk bij de vaststelling van de Omgevingsvisie, maar bij voorkeur al bij het terinzage leggen van het ontwerp is het opgesteld en te raadplegen via de juiste standaard.

Beoogd effect
Het vastleggen van het lange termijnbeleid voor de fysieke leefomgeving voor de gemeente Stadskanaal. De visie is het kader voor het uitwerken van beleid in programma's en wordt juridisch vertaald in het op te stellen omgevingsplan (2.0). Daarmee geeft de visie de kaders voor het juridisch toetsen van aanvragen omgevingsvergunningen. De Omgevingsvisie biedt de gemeente Stadskanaal de komende jaren de mogelijkheden en kansen om de strategische opgave te realiseren. De strategische opgave heeft tot doel het vergroten van de brede welvaart in de regio. Vanuit diverse domeinen wordt via Nij Begun, de Sociale en economische agenda, de diverse masterplannen hieraan gewerkt. Concreet betekent dit voor de gemeente Stadskanaal dat de Omgevingsvisie ruimte biedt voor o.a. de aanleg van de Nedersaksenlijn, ontwikkeling MBP terrein/stationslocatie en woningbouw.

Bespreekpunten
In de concept ontwerp Omgevingsvisie zijn voor acht thema's beleidsuitgangspunten en bijbehorende ruimtelijke keuzes verwerkt. Het gaat zoals hierboven genoemd om de volgende thema's:

1. Leefbaarheid;
2. Gezondheid en milieu;
3. Wonen;
4. Ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving;
5. Bereikbaarheid en mobiliteit;
6. Duurzaamheid en klimaat;
7. Economie, bedrijvigheid en landbouw;
8. Toerisme, recreatie en cultuur

De beleidskeuzes kunnen bevestigen van bestaande uitgangspunten of nemen van nieuwe uitgangspunten zijn. Per thema is in de Omgevingsvisie samengevat aangegeven welke ruimtelijke keuzes voorgesteld worden. Een overzicht is in genoemde bijlage I. bij dit voorstel gevoegd.

Aan de raadscommissie wordt gevraagd de concept ontwerp Omgevingsvisie met OER aan de hand van het overzicht van beleidskeuzes opiniërend te behandelen. Concreet is het voorstel om per thema aan te geven wat het standpunt over de beleidskeuzes is. Eventuele andere suggesties over het concept ontwerp Omgevingsvisie zijn ook welkom.

Aanpak/uitvoering/voortgang
De uitkomsten van de opiniërende behandeling door de raadscommissie van 17 maart 2025 wordt meegenomen bij het opstellen van het ontwerp Omgevingsvisie en OER. Dit ontwerp stelt ons college naar verwachting uiterlijk in mei 2025 vast en leggen we tot en met juni 2025 voor zienswijzen ter inzage. In deze periode communiceren we over dit plan (zie hieronder) en vragen we de commissie m.e.r. advies te geven over de OER. Als er zienswijzen worden ingediend betrekt ons college deze bij het raadsvoorstel voor vaststelling van de Omgevingsvisie. Qua moment zal, afhankelijk van het aantal en de inhoud van de zienswijzen en het advies van de commissie m.e.r., vaststelling van de Omgevingsvisie door uw raad in december 2025 kunnen plaatsvinden. Hierna is geen bezwaar of beroep mogelijk, omdat het gaat om een beleidskader zonder juridische gevolgen, het is een intern bindend stuk en kaderstellend. De visie dient als basis voor regels in het op te stellen omgevingsplan (2.0).

Communicatie
We hebben diverse stakeholders geïnformeerd over het concept ontwerp Omgevingsvisie en de behandeling in de raadscommissie. Inspreken over het onderwerp is mogelijk in de raadscommissie. We hebben de stand van zaken in het proces ook op onze eigen website gepubliceerd. Als het ontwerp Omgevingsvisie ter inzage komt te liggen, verzorgen we uitgebreidere communicatie. We organiseren dan inloopavonden, en communiceren op verschillende manieren over het ontwerp.

Juridische consequenties
Er zijn in deze fase geen juridische consequenties. De raadscommissie wordt om een opinie gevraagd. Pas het ter inzage leggen van het ontwerp Omgevingsvisie geeft gelegenheid tot het indienen van een zienswijze omdat ex artikel 16.26 Omgevingswet afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is.

Kosten, baten, dekking en subsidies
De kosten voor het opstellen van de Omgevingsvisie zijn opgenomen in de begroting.

Standpunt Participatieraad, commissies en/of OR
N.v.t.

Bijlagen
I. Beleidskeuzes Omgevingsvisie gemeente Stadskanaal
II. Concept ontwerp Omgevingsvisie gemeente Stadskanaal
III. OER bij Omgevingsvisie gemeente Stadskanaal
IV. Betrokkenheid raad bij Omgevingsvisie gemeente Stadskanaal

Burgemeester en wethouders

de heer G.J. van der Zanden
secretaris

de heer K. Sloots
burgemeester

MH/